ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
L. A. GEELHOED
της 14ης Δεκεμβρίου 2000 [1]

1. Στην παρούσα υπόθεση, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζητεί σύμφωνα με το άρθρο 226 ΕΚ να διαπιστώσει το Δικαστήριο ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, μη θεσπίζοντας τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να θέσει σε εφαρμογή την οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορρύπανση γεωργικής προελεύσεως [2], παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή. Συγκεκριμένα, με την προσφυγή της Επιτροπής ζητείται να διαπιστωθεί η μη συμμόρφωση προς τα άρθρα 5, παράγραφοι 4 και 6, και 10, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με τα παραρτήματα ΙΙ, Α, ΙΙΙ, σημείο 1.3, και V, σημείο 4, στοιχείο ε', της οδηγίας.

Το νομικό πλαίσιο

2. Η οδηγία έχει ως σκοπό τη μείωση της ρυπάνσεως των υδάτων που προκαλείται άμεσα ή έμμεσα από νιτρικά ιόντα γεωργικής προελεύσεως (άρθρο 1). Τα κράτη μέλη προσδιορίζουν σύμφωνα με τα κριτήρια του παραρτήματος Ι της οδηγίας τα ύδατα που ρυπαίνονται και τα ύδατα που ενδέχεται να ρυπανθούν αν δεν αναληφθεί δράση (άρθρο 3, παράγραφος 1). Εντός δύο ετών από την κοινοποίηση της οδηγίας, η οποία κοινοποιήθηκε στις 19 Δεκεμβρίου 1991, όφειλαν να καθορίσουν τις ευπρόσβλητες ζώνες (άρθρο 3, παράγραφος 2).

Για να εξασφαλίσουν για όλα τα ύδατα ένα γενικό επίπεδο προστασίας κατά της ρυπάνσεως, τα κράτη μέλη όφειλαν να καταρτίσουν εντός δύο ετών από την κοινοποίηση της οδηγίας έναν ή περισσότερους κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής, οι οποίοι θα εφαρμόζονται προαιρετικώς από τους γεωργούς και οι οποίοι θα περιέχουν διατάξεις που καλύπτουν τουλάχιστον τα στοιχεία του παραρτήματος ΙΙ, Α, της οδηγίας (άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α').

Εντός δύο ετών από τον αρχικό προσδιορισμό των ευπρόσβλητων ζωνών, τα κράτη μέλη έπρεπε, για την επίτευξη των στόχων της οδηγίας, να καταρτίσουν προγράμματα δράσεως όσον αφορά τις ζώνες αυτές (άρθρο 5, παράγραφος 1). Όταν τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τα προγράμματα δράσεως σε ολόκληρη την επικράτειά τους, απαλλάσσονται από την υποχρέωση να καθορίσουν συγκεκριμένες ζώνες (άρθρο 3, παράγρα-

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ολλανδική.

2 — ΕΕ L 375, σ. 1 (στο εξής: οδηγία).

φος 5). Τα προγράμματα δράσεως πρέπει να αφορούν τα υποχρεωτικά μέτρα τα οποία συνοψίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας (άρθρο 5, παράγραφος 4, στοιχείο α'), καθώς και τα υποχρεωτικά μέτρα τα οποία προβλέπονται στον κώδικα ή στους κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής που καταρτίζονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 4, εξαιρουμένων των μέτρων που κατέστησαν κενά νοήματος κατόπιν των μέτρων του παραρτήματος ΙΙΙ (άρθρο 5, παράγραφος 4, στοιχείο β').

Περαιτέρω, τα κράτη μέλη πρέπει να καταρτίσουν και εφαρμόσουν κατάλληλα προγράμματα παρακολούθησης (άρθρο 5, παράγραφος 6, πρώτο εδάφιο). Τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν το άρθρο 5 σε ολόκληρη την επικράτειά τους παρακολουθούν την περιεκτικότητα σε νιτρικά ιόντα των υδάτων (επιφανειακών και υπόγειων) σε επιλεγμένα σημεία μετρήσεως, ώστε να μπορεί να προσδιοριστεί η έκταση της γεωργικής νιτρορρύπανσης των υδάτων (άρθρο 5, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο). Τα κράτη μέλη οφείλουν κάθε τετραετία να υποβάλλουν έκθεση με τα πληροφοριακά στοιχεία που καθορίζει το παράρτημα V της οδηγίας (άρθρο 10, παράγραφος 1).

Το παράρτημα ΙΙ της οδηγίας αφορά τον κώδικα ή τους κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής. Το σημείο Α του παραρτήματος αυτού ορίζει:

«Ο κώδικας ή οι κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής που αποβλέπουν στη μείωση της νιτρορρύπανσης και συνεκτιμούν τις συνθήκες που επικρατούν στις διάφορες περιοχές της Κοινότητας, οφείλουν να περιλαμβάνουν κανόνες σχετικά με τα παρακάτω θέματα, εφόσον αυτά έχουν σημασία στις εκάστοτε συνθήκες:

1) τις χρονικές περιόδους κατά τις οποίες δεν ενδείκνυται η διασπορά λιπασμάτων στο έδαφος·

2) τη διασπορά λιπασμάτων σε επικλινή εδάφη·

3) τη διασπορά λιπασμάτων σε εδάφη κεκορεσμένα με νερό, πλημμυρισμένα, παγωμένα ή σκεπασμένα με χιόνι·

4) τις προϋποθέσεις διασποράς λιπασμάτων στο έδαφος κοντά σε υδάτινα ρεύματα·

5) τη χωρητικότητα και τον τρόπο κατασκευής των δοχείων αποθήκευσης της κόπρου, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για πρόληψη της ρύπανσης των υδάτων από την απορροή και τη διαρροή, στα επιφανειακά και τα υπόγεια ύδατα, υγρών που περιέχουν κόπρο και λυμάτων από αποθηκευμένα φυτικά υλικά όπως π.χ. από ενσιρωμένη χορτονομή·

6) μεθόδους για τη διασπορά στο έδαφος τόσο χημικών λιπασμάτων όσο και

κόπρου, συμπεριλαμβανομένης της αναλογίας και της ομοιομορφίας της διασποράς, που να διατηρούν τις απώλειες θρεπτικών στοιχείων στο νερό σε αποδεκτό επίπεδο.»

Το παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας αφορά τα μέτρα που πρέπει να περιλαμβάνονται στα προγράμματα δράσεως κατά το άρθρο 5, παράγραφος 4, στοιχείο α'. Το σημείο 1.3 ορίζει:

«1. Τα μέτρα θα περιλαμβάνουν κανόνες σχετικούς με:

[...]

3. τον περιορισμό της ποσότητας λιπάσματος που επιτρέπεται να διασπείρεται στο έδαφος, στα πλαίσια της ορθής γεωργικής πρακτικής, λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών της εν λόγω ευπρόσβλητης ζώνης, ιδίως [δε]:

α) των εδαφολογικών συνθηκών, του τύπου εδάφους και της κλίσης του·

β) των κλιματικών, βροχομετρικών και αρδευτικών συνθηκών·

γ) της χρήσης του εδάφους και των γεωργικών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων και των συστημάτων αμειψισποράς·

και βάσει της ισορροπίας μεταξύ:

i) των προβλεπομένων αναγκών των καλλιεργειών σε άζωτο

και

ii) της ποσότητας αζώτου που διατίθεται για τις καλλιέργειες από το έδαφος και από τη λίπανση, που αντιστοιχεί προς:

— την ποσότητα αζώτου που ενυπάρχει στο έδαφος τη στιγμή κατά την οποία οι καλλιέργειες αρχίζουν να το χρησιμοποιούν σε σημαντικό βαθμό (υπόλοιπες ποσότητες κατά το πέρας του χειμώνα),

— το άζωτο που αντλείται από το ισοζύγιο της μετατροπής των αποθεμάτων οργανικού αζώτου του εδάφους σε ανόργανες ουσίες,

— την εισροή αζωτούχων ενώσεων από τα ζωικά περιττώματα,

— την εισροή αζωτούχων ενώσεων από τα χημικά και άλλα λιπάσματα.»

Βάσει του παραρτήματος V, σημείο 4, στοιχείο ε', της οδηγίας, τα πληροφοριακά στοιχεία που πρέπει να περιέχονται στην έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο 10 περιλαμβάνουν:

«4. Περίληψη των προγραμμάτων δράσης που καταρτίζονται δυνάμει του άρθρου 5, και ειδικότερα:

[...]

ε) εκτιμήσεις των κρατών μελών σχετικά με τις πιθανολογούμενες προθεσμίες μέσα στις οποίες είναι δυνατόν να αναμένεται ότι τα ύδατα που προσδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, θα ανταποκριθούν στα μέτρα που προβλέπει το πρόγραμμα δράσης, καθώς και αναφορά του βαθμού αβεβαιότητας των εκτιμήσεων αυτών».

3. Το Λουξεμβούργο επέλεξε τη δυνατότητα που του παρέχει το άρθρο 3, παράγραφος 5, να χαρακτηρίσει ολόκληρη την επικράτειά του ως ευπρόσβλητη ζώνη. Η οδηγία μεταφέρθηκε στο δίκαιο του Λουξεμβούργου με το διάταγμα του Μεγάλου Δούκα της 20ής Σεπτεμβρίου 1994 περί χρήσεως οργανικών λιπασμάτων στη γεωργία και περί τροποποιήσεως του ήδη τροποποιημένου διατάγματος του Μεγάλου Δούκα της 14ης Απριλίου 1990 περί ιλύος καθαρισμού λυμάτων [3].

Η διοικητική διαδικασία προ της ασκήσεως προσφυγής

4. Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η μεταφορά της οδηγίας δεν ήταν πλήρης. Με έγγραφο της 10ης Απριλίου 1997, ζήτησε από το Λουξεμβούργο περαιτέρω πληροφορίες. Μη έχοντας ικανοποιηθεί από την απάντηση, κάλεσε με έγγραφο οχλήσεως το Λουξεμβούργο στις 21 Νοεμβρίου 1997 να υποβάλει τις παρατηρήσεις του σχετικά με το αν έχει τηρήσει ορισμένες από τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία. Το Λουξεμβούργο αντέδρασε με έγγραφο της 17ης Ιουνίου 1998. Στις 21 Οκτωβρίου 1998 η Επιτροπή αποφάσισε να απευθύνει αιτιολογημένη γνώμη. Ακολούθησε απάντηση της Λουξεμβουργιανής Κυβερνήσεως στις 23 Δεκεμβρίου 1998. Στις 26 Ιανουαρίου 2000 η Επιτροπή απηύθυνε συμπληρωματική αιτιολογημένη γνώμη. Η με έγγραφο της

3 — Règlement grand-ducal du 20 septembre 1994 concernant l'utilisation de fertilisants organiques dans l'agriculture et modifiant le règlement grand-ducal modifié du 14 avril 1990 relatif aux boues d'épuration, *Mémorial A* — αρ. 87/1994, σ. 1648 (στο εξής: διάταγμα του Μεγάλου Δούκα της 20ής Σεπτεμβρίου 1994).

3ης Απριλίου 2000 απάντηση του Λουξεμβούργου δεν μπόρεσε να πείσει την Επιτροπή. Στις 27 Ιουνίου 2000 η Επιτροπή άσκησε ενώπιον του Δικαστηρίου προσφυγή λόγω παραβάσεως κράτους μέλους.

ρίας λιπασμάτων και βελτιώσεως του εδάφους[4]. Η διάταξη αυτή ορίζει ότι τα προϊόντα που αφορά το εν λόγω διάταγμα δεν μπορούν να χρησιμοποιούνται σε μεγαλύτερες ποσότητες απ' ό,τι απαιτείται για τη μεγίστη γονιμότητα και την αρίστη φυσική κατάσταση του εδάφους και για τις φυσικές ανάγκες των καλλιεργειών.

Οι αιτιάσεις της Επιτροπής

5. Προς στήριξη της προσφυγής της, η Επιτροπή προβάλλει πέντε αιτιάσεις.

Όσο για τις διατάξεις για τη διασπορά λιπασμάτων στο έδαφος κοντά σε υδάτινα ρεύματα, η νομοθεσία για τη διαχείριση και προστασία των υδάτων δεν είναι επαρκής. Στο σημείο αυτό, η Λουξεμβουργιανή Κυβέρνηση επικαλέστηκε τον νόμο της 29ης Ιουλίου 1993 περί διαχειρίσεως και προστασίας των υδάτων[5]. Το άρθρο 4 του νόμου αυτού απαγορεύει το να προκληθεί άμεσα ή έμμεσα η επαφή ρυπογόνων ουσιών με τα ύδατα.

6. Η πρώτη αιτίαση αφορά το περιεχόμενο των προγραμμάτων δράσεως και το ότι δεν ελήφθησαν υπόψη οι υποχρεώσεις σχετικά με τα χημικά λιπάσματα. Βάσει του άρθρου 2, στοιχεία ε' και στ', της οδηγίας, στην έννοια «λιπάσματα» περιλαμβάνονται τόσο τα ζωικά όσο και τα χημικά λιπάσματα. Όμως, το διάταγμα του Μεγάλου Δούκα της 20ής Σεπτεμβρίου 1994 αφορά μόνο τη χρήση οργανικών λιπασμάτων στη γεωργία. Κατά την Επιτροπή, και οι λοιπές ρυθμίσεις του Λουξεμβούργου είναι ανεπαρκείς.

Κατά την Επιτροπή, οι διατάξεις της νομοθεσίας του Λουξεμβούργου που επικαλέστηκαν οι αρχές του κράτους αυτού είναι υπερβολικά γενικές και αόριστες. Δεν καθιστούν για τους γεωργούς αρκούντως σαφές κατά ποιον τρόπο πρέπει να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις να αποκαταστήσουν ισορροπία μεταξύ των διαφόρων μορφών εισροής αζώτου και να εμποδίσουν τη ρύπανση των επιφανειακών υδάτων με την αποτροπή της διασποράς χημικών λιπασμάτων στο έδαφος. Ως εκ τούτου, οι αρχές του Λουξεμβούργου δεν θέσπισαν κανένα μέτρο για τη συμμόρφωσή τους προς τις υποχρεώσεις που υπέ-

Όσον αφορά τις υποχρεώσεις που η οδηγία επιβάλλει σχετικά με τα χημικά λιπάσματα, η εθνική ρύθμιση περί εμπορίας λιπασμάτων δεν είναι αρκετή. Η Λουξεμβουργιανή Κυβέρνηση επικαλέστηκε το άρθρο 6, παράγραφος 5, του διατάγματος του Μεγάλου Δούκα της 14ης Μαΐου 1992 περί εμπο-

4 — Règlement grand-ducal du 14 mai 1992 relatif au commerce des engrais et des amendements du sol, *Mémorial A* — αρ. 33/1992, σ. 1048.

5 — Loi du 29 juillet 1993 relative à la gestion et à la protection de l'eau, *Mémorial A* — αρ. 70/1993, σ. 1302.

χουν από το παράρτημα ΙΙΙ, σημείο 1.3, και από το παράρτημα ΙΙ, Α, της οδηγίας.

7. Η δεύτερη αιτίαση της Επιτροπής αφορά την υποχρέωση όπως κατά τη διασπορά οργανικών λιπασμάτων λαμβάνεται υπόψη η κλίση του εδάφους. Το άρθρο 5 του διατάγματος του Μεγάλου Δούκα της 20ής Σεπτεμβρίου 1994 περιέχει απαγορεύσεις και περιορισμούς σχετικά με τη διασπορά οργανικών λιπασμάτων. Βάσει της διατάξεως αυτής, απαγορεύεται μεταξύ άλλων η διασπορά οργανικών λιπασμάτων σε εδάφη κεκορεσμένα με νερό, πλημμυρισμένα, καλυμμένα με χιόνι πάνω από 24 ώρες ή παγωμένα, αν υφίσταται κίνδυνος να δημιουργηθούν επιφανειακά υδάτινα ρεύματα (άρθρο 5, μέρος Α, σημείο 1, στοιχείο a, τέταρτη περίπτωση). Από τη διάταξη αυτή προκύπτει χωρίς αμφιβολία ότι δεν έχουν επιβληθεί περιορισμοί για τη διασπορά οργανικών λιπασμάτων σε όλα τα επικλινή εδάφη ανεξαρτήτως των κλιματολογικών συνθηκών. Τούτο είναι αντίθετο προς την υποχρέωση που επιβάλλει το άρθρο 5, παράγραφος 4, σε συνδυασμό με το παράρτημα ΙΙ, Α, σημείο 2, και με το παράρτημα ΙΙΙ, σημείο 3, στοιχείο α', της οδηγίας.

8. Και η τρίτη αιτίαση αφορά τις κλιματολογικές συνθήκες κατά τη διασπορά οργανικών λιπασμάτων. Το παράρτημα ΙΙ, Α, σημείο 3, της οδηγίας απαιτεί να περιλαμβάνονται στον κώδικα ή στους κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής κανόνες για τη διασπορά λιπασμάτων σε εδάφη κεκορεσμένα με νερό, πλημμυρισμένα, παγωμένα ή καλυμμένα με χιόνι. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η διάταξη αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία για χώρες με κλίμα μετάβασης από το ένα είδος κλίματος στο άλλο, όπως οι χώρες της Μπενελούξ, όπου τον χειμώνα ο κρύος ηπειρωτικός αέρας έρχεται σε επαφή με ηπιότερα και υγρότερα στοιχεία από τον ωκεανό, με αποτέλεσμα να γίνονται χιονοπτώσεις και μετά να λιώνει το χιόνι. Το άρθρο 5, μέρος Α, σημείο 1, στοιχείο a, τέταρτη περίπτωση, του διατάγματος του Μεγάλου Δούκα της 20ής Σεπτεμβρίου 1994 επιτρέπει τη διασπορά λιπασμάτων όταν το έδαφος καλύπτεται λιγότερο από 24 ώρες με χιόνι. Όμως, η οδηγία απαιτεί μέτρα για να περιοριστεί η διασπορά λιπασμάτων στα εδάφη που είναι σκεπασμένα με χιόνι, και δεν υπάρχει κανένας αντικειμενικός λόγος να γίνει δεκτό ότι ο κίνδυνος ρυπάνσεως από τη διασπορά στα χιονισμένα εδάφη είναι μικρότερος όταν τα εδάφη αυτά καλύπτονται λιγότερο από 24 ώρες με χιόνι. Κατά συνέπεια, το άρθρο 5, μέρος Α, σημείο 1, στοιχείο a, τέταρτη περίπτωση, του διατάγματος του Μεγάλου Δούκα πρέπει να θεωρηθεί αντίθετο προς το άρθρο 5, παράγραφος 4, σε συνδυασμό με το παράρτημα ΙΙ, Α, σημείο 3, της οδηγίας.

9. Η τέταρτη αιτίαση αφορά την εκτίμηση της Επιτροπής ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου δεν κατάρτισε κατάλληλο πρόγραμμα παρακολούθησης υπό την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 6, της οδηγίας. Από τα πληροφοριακά στοιχεία που παρέσχε η Λουξεμβουργιανή Κυβέρνηση δεν προκύπτει ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου διαθέτει αντιπροσωπευτικό δίκτυο επιτηρήσεως όλων των υπό έντονη γεωργική πίεση επιφανειακών και υπογείων υδάτων του, έτσι ώστε η έκταση της ρυπάνσεως και τα αποτελέσματα των προγραμμάτων δράσεως να μπορούν να αξιο-

λογηθούν αντικειμενικώς, όπως απαιτεί το άρθρο 5, παράγραφος 6, της οδηγίας. Επιπλέον, δεν φαίνεται ότι το Λουξεμβούργο επιτηρεί τον ευτροφισμό των υδάτων του· εν πάση περιπτώσει, επί του σημείου αυτού δεν υπάρχει πληροφόρηση. Όσον αφορά τα υπόγεια ύδατα, η παρακολούθηση που γίνεται δεν αντιπροσωπεύει την πραγματική κατάσταση των υπογείων υδάτων στη χώρα. Γενικότερα, η Λουξεμβουργιανή Κυβέρνηση δεν προσκόμισε την παραμικρή απόδειξη ότι υπάρχει πρόγραμμα παρακολούθησης για να αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων δράσεως που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 5. Έτσι, παρέβη την υποχρέωση που υπέχει από το άρθρο 5, παράγραφος 6, της οδηγίας. Επιπλέον, δεν υπάρχει απολύτως καμία πληροφορία σχετικά με την παρακολούθηση των υπογείων υδάτων. Υπό τις συνθήκες αυτές, οι αρχές του Λουξεμβούργου δεν έχουν τηρήσει τις υποχρεώσεις που υπέχουν από το άρθρο 5, παράγραφος 6, της οδηγίας.

10. Τέλος, η πέμπτη αιτίαση αφορά το ελλιπές της εκθέσεως με τα πληροφοριακά στοιχεία του παραρτήματος V της οδηγίας που το Λουξεμβούργο οφείλει, βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 1, της οδηγίας, να υποβάλλει στην Επιτροπή κατά τακτά χρονικά διαστήματα. Το παράρτημα V ορίζει στο σημείο του 4, στοιχείο ε', ότι στην έκθεση αυτή πρέπει να γίνεται συνολική επισκόπηση των κατά το άρθρο 5 προγραμμάτων δράσεως, και ειδικότερα ορίζει ότι η έκθεση αυτή πρέπει να αναφέρει, αφενός, τις εκτιμήσεις του κράτους μέλους σχετικά με τις προθεσμίες εντός των οποίων πιθανολογείται ότι τα ύδατα που προσδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας θα ανταποκριθούν στα μέτρα του προγράμματος δράσεως και, αφετέρου, τον βαθμό αβεβαιότητας των εκτιμήσεων αυτών. Το Λουξεμβούργο απλώς διαβεβαίωσε την Επιτροπή ότι έχει ανατεθεί μια μελέτη σχετικά με τα αποτελέσματα των ληφθέντων μέτρων, όπως προβλέπεται από την οδηγία. Το πόρισμα της μελέτης αυτής δεν έχει ακόμα γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή.

Η άποψή μου

11. Κατά τη διοικητική διαδικασία προ της ασκήσεως προσφυγής, το Λουξεμβούργο δικαιολόγησε την καθυστέρηση σχετικά με τη μεταφορά της οδηγίας επικαλούμενο μεταξύ άλλων τον περίπλοκο και τεχνικό χαρακτήρα της οδηγίας και την ανάγκη στενής συνεργασίας μεταξύ των Υπουργείων Περιβάλλοντος και Γεωργίας. Με το υπόμνημά της αντικρούσεως, που κατέθεσε στο Δικαστήριο στις 24 Ιουλίου 2000, η Λουξεμβουργιανή Κυβέρνηση δεν αμφισβητεί αυτή καθαυτή την παράβαση. Όμως, επικαλείται το ότι στις 16 Ιουνίου 2000 ένα σχέδιο διατάγματος του Μεγάλου Δούκα εγκρίθηκε από το υπουργικό συμβούλιο. Το σχέδιο αυτό προβλέπει, κατά το καθού, την πιστή και πλήρη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο. Υποβλήθηκε στις 30 Ιουνίου 2000 για γνωμοδότηση στο Γεωργικό Επιμελητήριο. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ακολουθείται η διαδικασία του επείγοντος. Λαμβάνοντας ως βάση το πρόσφατο αυτό σχέδιο, η Λουξεμβουργιανή Κυβέρνηση ζήτησε από την Επιτροπή να διευκρινίσει τις τυχόν αιτιάσεις της. Χωρίς αμφιβολία, κατ' αυτόν τον τρόπο η Λουξεμβουργιανή Κυβέρνηση ήλπιζε να κάνει την Επιτροπή να παραιτηθεί από την προσφυγή της. Εφόσον η Επιτροπή δεν πείστηκε, η προσφυγή της πρέπει να γίνει δεκτή.

Συμπέρασμα

12. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, προτείνω στο Δικαστήριο:

α) να διαπιστώσει ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, μη θεσπίζοντας τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για την εφαρμογή των άρθρων 5, παράγραφοι 4 και 6, και 10, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με τα παραρτήματα II, A, III, σημείο 3, και V, σημείο 4, στοιχείο ε', της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορρύπανση γεωργικής προελεύσεως, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή·

β) να καταδικάσει, σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου στα δικαστικά έξοδα.